

BALLETGALA FEESTELIJKE EDITIE VIERT 45 JAAR DANSERSFONDS '79

Alexandra RADIUS en Han Ebbelaar.

FOTO MARCEL MOLLE

Han en Lex leven hun leven met dans

Zelf dansen doen ze allang niet meer, maar de dans loslaten zouden Alexandra - Lex - RADIUS (82) en Han Ebbelaar (81) nooit kunnen. Voor de 26e keer geeft het beroemde ballettechtbaar de dans een podium tijdens het Nederlandse Balletgala.

Tekst Nanska van de Laar

Het moet een feestelijke editie worden, maandag 11 november in het Amsterdamse theater Delamar, want Han en Lex vieren het 45-jarig bestaan van hun Stichting Dansersfonds '79. Die richtte het echtpaar in 1979 op ter viering van hun 20-jarig dansersjubileum met als doel jong Nederlands danstalent te ondersteunen. Dat doen ze nog steeds door beurzen te verstrekken aan dansstudenten. Voor die gelegenheid trekt Han een paar balletschoenen aan om les te geven. „Ik vind dat heel leuk om te doen”, vertelt hij om meteen in de rede te worden gevallen door zijn vrouw. „Ik zeg altijd dat hij de bewegingen groot moet maken.” Han vervolgt zijn verhaal: „Het is belangrijk dat een danser zich bewust is van zijn focus, dat-ie weet waar

nale Ballet geweest. Misschien lichtelijk veel, maar ik kan er zo van genieten. Nou ja, de muziek blijft wel zo lang in je hoofd zitten dat je er niet van kunt slapen.” Timothy van Poucke is een van de dansers die in 'Don Quixote' zijn opwachting maakt als solist in dit jaar de Speciale Prijs toegekend krijgt van het Dansersfonds. Hij kreeg in 2017 ook al de Aanmoedigingsprijs van het fonds en eerder viel hem ook een beurs ten deel. „Hij is de eerste Nederlandse danser sinds 1995 die de rang van mannelijke solist bij Het Nationale Ballet heeft behaald. Hij heeft het totale pakket en is enorm leuk om op toneel te zien.” Aanmoedigingsprijzen gaan dit jaar naar danseressen Demi Bawon en Nova Valkenhoff en de Prijs van Verdienste gaat naar Tim Persent. De prijzen worden uitgereikt tijdens het gala waar alle bekende Nederlandse gezelschappen een bijdrage in dans zullen leveren aan deze benefietvoorstelling.

Ook Han en Lex doen een duit in het zakje. Op scherm dan, want dansen doen ze niet meer. Han: „We zijn inmiddels ook al over de 80. Al denken we nog steeds dat we 50 zijn.” „Ik voel me in ieder geval nog hetzelfde als toen ik ophield met dansen en dat was op mijn 48e”, vult Lex aan. In Delamar zullen de twee van het doek spatten in een unieke opname van de choreografie 'Voorbij gegaan'. „Rudi (van Dantzig, red.) maakte dat duet voor ons toen we twintig jaar in het vak zaten.” Dat is alweer 45 jaar geleden en daarmee is de cirkel weer rond. Meer informatie over het gala: delamar.nl

'We denken nog steeds dat we 50 zijn'

hij staat en dat het gaat om de essentie van een beweging. Waarom je een beweging doet. Je moet je eigen ziel erin leggen zonder versierselen.”

Het draait niet alleen om techniek, vinden Han en Lex: „Het gaat ook om persoonlijkheid. Die in combinatie met techniek zorgt voor de magie. We zijn afgelopen maand vijf keer naar 'Don Quixote' van Het Natio-

THEATER STUK ROND FAMILIECRISIS

Liefde, humor en dementie

Hoe maak je een toneelstuk over dementie behapbaar? Leg er een bodem van liefde onder. En besprenkel het met humor. Zo werkt het in de voorstelling 'Galerie The Waverly', met gevierde acteurs als Anne Wil Blankers, Daniel Cornelissen en Lies Visschedijk.

Tekst Jan Vriend Foto Mark Engelen

Even een kijkje bij een repetitie. De plek: bij Anne Wil Blankers thuis. De hal vol foto's waarin je haar ziet in bekroonde theaterstukken, in de woonkamer een kast vol theaterprijzen: in alles proef je de weerslag van een glansrijke toneelcarrière. Dat ze 84 jaar is, lijkt bijzaak. Hup, gewerkt moet er worden. Dus: een lap tekst door-nemen met Daniel Cornelissen, die in het stuk haar kleinzoon speelt. Een rol waarin hij zijn dementerende oma het ene moment knuffelt, maar even later ook schreeuwend de waarheid vertelt. En dat kan er verdraaid realistisch uitzien, vindt de hond des huizes. Dus neemt tekel Oscar zijn maatregelen: hij gaat als een beschermengel tussen oma en haar toneelkleinzoon in staan. Zo van: tot hier en niet verder. Want ik ben er voor haar.

Waarmee de hond de kern van het stuk lijkt te doorgronden: dat je narijheid aan kunt zolang je op vertrouwelingen om je heen kunt rekenen. „De boodschap die het verhaal vertelt, is dat het leven ellendig kan zijn, maar dat de tegenslag toch te dragen valt, als je omgeving je steunt”, zegt Cornelissen. Daniel Cornelissen speelde in tientallen theatervoorstellingen. Ook

kent het publiek hem van tv-programma's als 'Klokhuis', 'Nieuw Zeer' en 'Dag & Nacht'. Hij kent het stuk 'Galerie The Waverly' door en door omdat hij de tekst zelf uit het Engels vertaalde. In het verhaal ziet het publiek Anne Wil Blankers als een praatgrage weduwe van in de tachtig in New York. Ze strijdt babbelen tegen de aftakeling door dementie, waarbij de kunstgalerie die ze runt haar houvast is. „De galerie is haar levensvulling én een manier om haar onafhankelijkheid vast te houden”, vertelt Cornelissen. „Daarom komt de klap hard aan als de eigenaar van het pand van haar af wil om van die ruimte een restaurant te maken. Dat zie je vaker bij kwetsbare ouderen: zolang ze in hun vertrouwde patroon zitten, gaat het aardig. Maar zodra het oude fundament wegvalt door een verhuizing of een andere verandering, treedt de aftakeling extra snel in.”

Grappig

Het stuk laat het publiek meeleven met de strijd bare hoofdpersoon zelf, maar belicht vooral de verwarring en vertwijfeling bij haar dochter (gespeeld door Lies Visschedijk) en haar kleinzoon (Cornelissen). „Zij proberen grip te houden op de situatie, wat de ene keer beter lukt dan de andere keer. Dat maakt het stuk grappig en con-

Lies Visschedijk, Anne Wil Blankers en Daniel Cornelissen in het toneelstuk 'Galerie The Waverly'.

„Als toeschouwer moet je zelf van de puzzelstukjes een geheel maken

Daniel Cornelissen Acteur

fronterend tegelijk. Want de ene keer overheerst het verdriet over het verlies en het ongemak, maar de volgende keer krijgt de humor de overhand. Bijvoorbeeld als oma voor de duizendste keer hetzelfde zegt of namen en mensen verwisselt.” Die lach is onmisbaar, schetst Daniel Cornelissen. „Want wat ze meemaken is hartverscheurend. Die schrijnende tegenslag kun je alleen aan als je elkaar met humor overeind houdt en als je de mooie herinneringen met liefde kunt terughalen.”

Puzzelstukjes

'Galerie The Waverly' kwam onder de aandacht van de acteur toen hij in de coronatijd van gesloten theaters op zoek ging naar bekroond buitenlands werk. Zo kwam hij op het spoor van de in Amerika bejubelde auteur/acteur Kenneth Lonergan. „De kracht van zijn stukken is dat hij een groter verhaal met kleine hints aan het publiek voorlegt. Als toeschouwer moet je zelf van de puzzelstukjes een geheel maken. Daarbij combineert hij een feilloos gevoel voor drama met spitsvondige komedie, waardoor het toch toegankelijk blijft.” Eerlijk is eerlijk: bij het grasduinen in buitenlands werk, had hij bij het selecteren van stukken wél in het achterhoofd dat er een boeiend toneelpersonage voor zichzelf in zou schuilen. Dat hij bij dit stuk voor de andere rollen door hem bewonderde collega's kon vragen, noemt hij 'een cadeau'. „Anne Wil had bij de eerste lezing het karakter van de oma al helemaal

uitgewerkt, in haar hoofd. In het gemak waarmee ze daarna ging schakelen en verfijnen herken je meer dan zestig jaar ervaring.”

Lies Visschedijk had hij tijdens het vertalen al in zijn hoofd voor de moederrol. „Omdat ze ontwapenend grappig is. Zowel op het toneel als daarbuiten. Tegelijk is ze in staat om de liefde te laten zien die onder haar lach zit. Als je haar naar haar toncelmoeder ziet kijken of als ze boos op haar wordt, zie je dat ze toch zielsveel van haar houdt. Dat maakt het schrijnend en emotioneel tegelijk.” Acteur Pepijn Schoneveld brengt als de laatste kunstenaar die bij oma exposeert, door zijn zelfoverschatting de lach in het verhaal. Collega Dick van der Toorn probeert als nieuwe schoonzoon zijn vrouw wat ongemakkelijk tot steun te zijn bij de familiecrisis. Wat wil Cornelissen met dit stuk losmaken bij het publiek? „Ik hoop dat er een idee van veerkracht blijft hangen. Dat je de grootste ellende aankunt als je maar mensen om je heen hebt die van je houden. Liefst mensen met een glimlach.”

Galerie The Waverly

'Galerie The Waverly' (regie Mette Bouhuijs) gaat op 16/11 in première in de Koninklijke Schouwburg in Den Haag. Daarna te zien bij onder meer C. in Hoofddorp (21/11), het DeLaMar Theater in Amsterdam (27 en 28/11), De Speeldoos in Baarn (12/12), De Vest in Alkmaar (13/12), de Purmaryn in Purmerend (3/1), de Leidse Schouwburg (4 en 5/1), Singer in Laren (14/1), de Stadschouwburg Velsen in IJmuiden (22/1), De Kampanje in Den Helder (1/2), het Zaantheater in Zaandam (2/2), de Stadsschouwburg in Haarlem (8/2), Het Park in Hoor (22/2) en het DeLaMar Theater in Amsterdam (14, 15 en 16/3).